

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 maja 2022 r.

Pozycja 91

POSTANOWIENIE

z dnia 15 lipca 2021 r.

Sygn. akt Ts 12/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.B. w sprawie zgodności:

art. 297 § 1 w związku z art. 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, ze zm.) „w zakresie prowadzenia postępowania przygotowawczego” z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 1 i 3, a także z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 12 stycznia 2021 r. (data nadania) A.B. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Zarządzeniem z 16 grudnia 2019 r. (sygn. akt [...]) Prokurator Prokuratury Rejonowej w S., po zapoznaniu się z pochodzącą od skarżącego korespondencją z 22 października i 5 listopada 2019 r., pozostawił ją bez dalszego rozpatrzenia.

Na powyższe zarządzenie skarżący złożył zażalenie. Sąd Rejonowy w S. postanowieniem z 4 sierpnia 2020 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie Sądu Rejonowego) nie uwzględnił zażalenia i utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie.

Zarządzeniem z 5 lutego 2021 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) doręczenie odpisu lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem postanowienia Sądu Rejonowego wraz z czterema kopiami tego orzeczenia; 2) udokumentowanie daty: a) doręczenia skarżącemu wymienionego wyżej postanowienia, b) złożenia przez skarżącego do sądu rejonowego swego miejsca zamieszkania wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, c) doręczenia radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem; 3) poinformowanie, czy został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

W piśmie z 2 marca 2021 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącego ustosunkował się do powyższego wezwania. Wniósł o przedłużenie określonego terminu do złożenia zaświad-

dczenia dokumentującego datę doręczenia skarżącemu postanowienia Sądu Rejonowego. Wskazał, że mieszka ponad 260 km od K., co znacznie utrudnia mu dostęp do akt prowadzonej przez ten Sąd sprawy o sygn. akt [...].

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 25 maja 2021 r. skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) podanie miejsca zamieszkania skarżącego; 2) określenie kwestionowanej jednostki redakcyjnej zaskarżonego art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, ze zm.; dalej: k.p.k.); 3) wskazanie, które konstytucyjne wolności lub prawa skarżącego – i w jaki sposób – zostały naruszone; 4) uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanych przepisów ze wskazanymi konstytucyjnymi wolnościami lub prawami skarżącego, z powołaniem argumentów na jego poparcie; 5) przedstawienie stanu faktycznego sprawy.

W piśmie z 14 czerwca 2021 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącego odniósł się do powyższego wezwania. Doprecyzował m.in., że kwestionuje konstytucyjność art. 297 § 1 w związku z art. 120 § 1 k.p.k.

Skarżący wskazał, że postanowienie Sądu Rejonowego zostało wydane po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego, które – jego zdaniem – „naruszało zasadę obiektywizmu, niedostatecznie wyjaśniło okoliczności sprawy, co prowadzi do naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w aspekcie rzetelnego procesu i prawa do sądu, które realizuje się również przez właściwe uregulowanie zasad przeprowadzania postępowania przygotowawczego” (s. 5 skargi). W przekonaniu skarżącego „jako osoba nieposiadająca wiadomości specjalnych, nie radząca sobie w przygotowywaniu pism procesowych, co jest potwierdzone treścią składanych przez niego wniosków i zawiadomień, został pozbawiony prawa do wszczęcia postępowania, w którym to Prokuratura winna stwierdzić czy przedstawione przez A.B. okoliczności wyczerpują znamiona czynu zabronionego” (s. 2 pisma skarżącego z 14 czerwca 2021 r.).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Warunkiem skuteczności skargi konstytucyjnej jest spełnienie wymogów wynikających z Konstytucji oraz ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

2. Złożona skarga nie spełnia warunków formalnych, co uniemożliwia nadanie jej dalszego biegu.

2.1. Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna może być wniesiona w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu ostatecznego orzeczenia w sprawie. W dniu złożenia przez skarżącego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu termin ten ulega zawieszeniu i nie biegnie do czasu rozpoznania go przez sąd (zob. postanowienia TK z: 25 listopada 1998 r., sygn. Ts 92/98, OTK ZU nr 3/1999, poz. 46; 4 marca 2008 r., sygn. Ts 223/07, OTK ZU nr 3/B/2008, poz. 119; 3 czerwca 2011 r., sygn. Ts 294/10, OTK ZU nr 5/B/2011, poz. 378; 12 października 2017 r., sygn. Ts 255/16, OTK ZU nr B/2017, poz. 232). Dochodzi wówczas do podzielenia terminu na dwa okresy: pierwszy – od dnia doręczenia ostatecznego orzeczenia organu władzy publicznej do dnia wystąpienia z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu i drugi – od dnia powiadomienia pełnomocnika z urzędu o umocowaniu w sprawie do dnia złożenia skargi konstytucyjnej. Łącznie oba okresy nie mogą być dłuższe niż trzy miesiące (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK). Zawieszenie biegu terminu następuje z reguły po okresie oznaczonym w dniach, dlatego dla prowadzenia przedmiotowych obliczeń niezbędne jest przyjęcie reżimu przewidzianego w art. 114 ustawy

z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, ze zm.; dalej: k.c.), nakazującego traktowanie miesiąca za 30 dni. Ustawowy trzymiesięczny termin na wniesienie skargi konstytucyjnej – zgodnie z powołanym art. 114 k.c. – odpowiada zatem 90 dniom (zob. postanowienia TK z: 21 września 2011 r., sygn. Ts 294/10, OTK ZU nr 5/B/2011, poz. 379; 28 grudnia 2015 r., sygn. Ts 263/14, OTK ZU nr 6/B/2015, poz. 625).

Wypełniając obowiązek wskazania i załączenia do skargi rozstrzygnięcia wydanego na podstawie zakwestionowanego aktu normatywnego, skarżący przedstawił postanowienie Sądu Rejonowego w S. z 4 sierpnia 2020 r. (sygn. akt [...]). Trybunał ustalił z urzędu, że orzeczenie to zostało doręczone skarżącemu 11 sierpnia 2020 r.

Termin do wniesienia skargi konstytucyjnej należy liczyć od dnia następnego po dacie doręczenia skarżącemu ostatecznego rozstrzygnięcia, czyli od 12 sierpnia 2020 r. Bieg terminu uległ zawieszeniu 17 sierpnia 2020 r. na skutek złożenia przez skarżącego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Zaczął on biec ponownie 13 października 2020 r., tj. pierwszego dnia po dacie zawiadomienia pełnomocnika z urzędu o wyznaczeniu go w sprawie (art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p.TK). Termin do złożenia skargi upłynął zatem 5 stycznia 2021 r. Rozpatrywana skarga została natomiast nadana w urzędzie pocztowym 12 stycznia 2021 r., a więc po terminie. Okoliczność ta jest samoistną podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu (art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK).

2.2. Na marginesie Trybunał wskazuje, że w skardze jako przedmiot zaskarżenia skarżący powołał art. 297 w związku z art. 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 534, ze zm.; dalej: k.p.k.), natomiast w piśmie procesowym z 14 czerwca 2021 r. – w wykonaniu wezwania sędziego Trybunału Konstytucyjnego do sprecyzowania „kwestionowanej jednostki redakcyjnej art. 297 k.p.k.” – wskazał „art. 297 § 1 w związku z art. 120 § 1 k.p.k.”. Tym samym skarżący rozszerzył przedmiot kontroli o dodatkowy przepis (art. 120 § 1 k.p.k.), co należy ocenić jako niedopuszczalne z uwagi na przekroczenie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

2.3. Niezależnie od powyższego Trybunał zauważa, że w uzasadnieniu skargi skarżący podał, że „[p]ostanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 6 sierpnia 2020 r., sygn. akt [...], zostało wydane po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego, które zdaniem skarżącego naruszało zasadę obiektywizmu, niedostatecznie wyjaśniło okoliczności sprawy, co prowadzi do naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w aspekcie rzetelnego procesu i prawa do sądu, które realizuje się również przez właściwe uregulowanie zasad przeprowadzania postępowania przygotowawczego” (s. 5 skargi). Jednocześnie – ani w skardze, ani w piśmie złożonym w wykonaniu zobowiązania sędziego Trybunału – skarżący nie sformułował jakichkolwiek zarzutów w stosunku do podstawy normatywnej kwestionowanego orzeczenia. Tak określony przedmiot skargi konstytucyjnej wykracza poza zakres właściwości Trybunału Konstytucyjnego, wynikający z art. 79 ust. 1 Konstytucji. Przedmiotem postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w trybie skargi konstytucyjnej nie są bowiem akty stosowania prawa, a Trybunał Konstytucyjny nie pełni funkcji kolejnej instancji odwoławczej (zob. np. postanowienie TK z 29 listopada 2010 r., sygn. SK 8/10, OTK ZU nr 9/A/2010 poz. 117). Trybunał Konstytucyjny jest sądem prawa, a nie organem sprawującym nadzór judykacyjny nad sądami. Natomiast wskazanie przez skarżącego konkretnego orzeczenia sądowego lub innego rozstrzygnięcia stanowi wyłącznie warunek rozpoznania zarzutów niekonstytucyjności podstawy prawnej tego orzeczenia lub rozstrzygnięcia.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.